

Финансиски извештаи и Извештај на Независните Ревизори

Скопски Пазар АД, Скопје

31 декември 2010 година

Содржина

	Страна
Извештај на независните ревизори	1
Извештај за финансиската состојба	3
Извештај за сеопфатната добивка	4
Извештај за промените во капиталот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7

Извештај на независните ревизори

Grant Thornton DOO
M.H.Jasmin 52v - 1/7
1000 Skopje
Macedonia

T +389 2 3214 700
F +389 2 3214 710
www.grant-thornton.com.mk

До Раководството и Акционерите на

Скопски Пазар АД, Скопје

Извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Скопски Пазар АД, Скопје (“Друштвото”), составени од Извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2010 година, и Извештај за сеопфатната добивка, Извештај за промените во капиталот и Извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи согласно Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои не содржат материјално значајни грешки како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните Стандарди за Ревизија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално значајни грешки. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот, и истите вклучуваат проценка на ризиците од постоење на материјално значајни грешки во финансиските извештаи, било поради измама или грешка.

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и ојенка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека финансиските извештаи на Друштвото, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, неговата финансиска состојба на ден 31 декември 2010 година, како и резултатот од неговото работење и паричните текови за годината што тогаш завршува, во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување.

Grant Thornton

Скопје,
11 март 2011 година

Извештај за финансиската состојба

	Бел.	31 декември 2010 000 мкд	31 декември 2009 000 мкд
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	5	1,272,677	1,316,670
Нематеријални средства	6	13,152	20,019
Вложувања во недвижности за изнајмување	7	477,671	487,771
Вложување во неконсолидирана подружница	9	620	620
Финансиски средства расположливи за продажба	10	86,180	74,551
		1,850,300	1,899,631
Тековни средства			
Залихи	11	145,362	195,096
Побарувања од купувачи и останати побарувања	12	109,706	115,312
Хартии од вредност за тргување	13	25	36
Финансиски побарувања	14	35,124	50,074
Парични средства и еквиваленти	15	40,516	6,477
		330,733	366,995
Вкупно средства		2,181,033	2,266,626
Капитал и обврски			
Капитал			
Акционерски капитал	16	38,612	53,612
Резерви		549,650	537,930
Нераспределена добивка		72,574	62,728
Вкупно капитал		660,836	654,270
Обврски			
Нетековни обврски			
Позајмици со камата	17	670,656	799,036
		670,656	799,036
Тековни обврски			
Позајмици со камата	17	204,196	124,912
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	18	638,049	688,200
Даночни обврски		7,296	208
		849,541	813,320
Вкупно обврски		1,520,197	1,612,356
Вкупно капитал и обврски		2,181,033	2,266,626

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот Одбор на Друштвото на ден 28 февруари 2011 година и потпишани во негово име од:

Г-дин Сапо Давитковски
Претседател на Управен Одбор

Извештај за сеопфатната добивка

	Бел.	Година што завршува на	
		31 декември 2010 000 мкд	31 декември 2009 000 мкд
Приходи од продажба	19	1,918,750	1,977,110
Останати деловни приходи	20	16,113	23,794
Набавна вредност на продадени стоки		(1,343,589)	(1,359,377)
Потрошени материјали, енергија и ситен инвентар		(72,712)	(78,801)
Трошоци за вработените	21	(190,758)	(187,683)
Амортизација	5,6	(111,893)	(112,277)
Останати деловни расходи	22	(137,158)	(157,174)
Добивка од деловни активности		78,753	105,592
Приходи од финансирање	23	129	3,424
(Расходи) од финансирање	23	(66,503)	(72,278)
Добивка пред оданочување		12,379	36,738
Данок од добивката	24	(1,433)	(1,674)
Нето добивка за годината		10,946	35,064
Останата сеопфатна добивка:			
Проценка на објективната вредност		11,629	1,454
Дополнително утврдени корекции		91	98
Вкупна сеопфатна добивка		22,666	36,616
Добивка за имателите на обични акции	25	10,076	34,196
Вкупна сеопфатна добивка за имателите на обични акции		21,796	35,748
Заработувачка по акција			
- Основна (мкд по акција)	25	158	534

Извештај за промените во капиталот

	Бел.	Акционерски капитал 000 мкд	Резерви 000 мкд	Нераспределена добивка 000 мкд	Вкупно 000 мкд
На 1 јануари 2010 година		53,612	537,930	62,728	654,270
Исплатени дивиденди	16	-	-	(1,100)	(1,100)
Откупени сопствени акции	16	(15,000)	-	-	(15,000)
Трансакции со сопствениците		(15,000)	-	(1,100)	(16,100)
Добивка за годината		-	-	10,946	10,946
Останата сеопфатна добивка					
Проценка на објективната вредност	10,16	-	11,629	-	11,629
Зголемување на статутарни резерви	16	-	91	-	91
Вкупна сеопфатна добивка		-	11,720	10,946	22,666
На 31 декември 2010 година		38,612	549,650	72,574	660,836
На 1 јануари 2009 година		59,667	536,481	52,561	648,709
Исплатени дивиденди	16	-	-	(25,000)	(25,000)
Откупени сопствени акции	16	(6,055)	-	-	(6,055)
Трансакции со сопствениците		(6,055)	-	(25,000)	(31,055)
Добивка за годината		-	-	35,064	35,064
Останата сеопфатна добивка					
Проценка на објективната вредност	10,16	-	1,454	-	1,454
Дополнително утврдени корекции	10,16	-	(5)	103	98
Вкупна сеопфатна добивка		-	1,449	35,167	36,616
На 31 декември 2009 година		53,612	537,930	62,728	654,270

Извештај за паричните текови

	Бел.	Година што завршува на	
		31 декември 2010 000 мкд	31 декември 2009 000 мкд
Оперативни активности			
Приливи од купувачи		1,925,435	2,043,735
Плаќања на добавувачи и вработени		(1,728,884)	(1,790,106)
Готовина од деловни активности		196,551	253,629
Платени камати		(62,525)	(72,059)
Платен данок од добивка		(94)	(3,796)
		133,932	177,774
Инвестициони активности			
Набавка на недвижности, опрема, нематеријални средства и недвижности за изнајмување		(56,425)	(87,767)
Прилив од продажба на недвижности, опрема и нематеријални средства		4,955	6,021
Приливи од доспеани хартии од вредност за тргување		11	5
Дадени краткорочни позајмици		(50)	-
Приливи од дивиденди		4,447	5,065
Приливи по камати		129	932
		(46,933)	(75,744)
Финансиски активности			
Одливи по кредити, нето		(49,096)	(93,472)
Исплатени дивиденди		(3,864)	(12,041)
		(52,960)	(105,513)
Нето промена на паричните средства		34,039	(3,483)
Парични средства на почетокот	15	6,477	9,960
Парични средства на крајот	15	40,516	6,477

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи податоци

Скопски Пазар АД, Скопје (“Друштвото”) е Акционерско Друштво основано во Република Македонија. Адресата на неговото регистрирано седиште е: Булевар Јане Сандански 1096, Скопје, Република Македонија.

Основни дејности на Друштвото се обезбедување пазаришни услуги, изнајмување деловен простор, угостителски услуги и трговија на големо и мало со стоки за широка потрошувачка. Просечниот број на вработени во Друштвото во текот на 2010 година е 637 лица (2009: 641 лице).

Од 2002 година, акциите на Друштвото котираат на официјалниот пазар на Македонската Берза на Долгорочни Хартии од Вредност.

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ), како што се објавени од страна на Одборот на Меѓународните Сметководствени Стандарди (ОМСС). Финансиските извештаи се подготвени со примена на основите за мерење, специфицирани во МСФИ за секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход. Основите за нивно мерење детално се објаснети во продолжение на оваа белешка.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со МСФИ бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара раководството на Друштвото да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Овие финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2010 и 2009. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари.

2.2 Промени во сметководствените политики и обелоденувања**(а) Нови и изменети стандарди применети од страна на Друштвото**

Следните нови и изменети стандарди се задолжителни за првпат за финансиската година која започнува на 1 јануари 2010 година:

МСФИ 3 (ревидиран), “Деловни комбинации”, и последователните измени на **МСС 27, “Консолидирани и единечни финансиски извештаи”, МСС 28 “Вложувања во придружени субјекти”, и МСС 31 “Учества во заеднички вложувања”,** се потенцијално применливи за деловните комбинации на или по почетокот на првиот период за известување што започнува на или по 1 јули 2009 година.

Ревидираниот стандард продолжува да го применува методот на стекнување при деловни комбинации со некои значајни измени во споредба со МСФИ 3. На пример, сите плаќања за стекнување деловна комбинација се признати по објективна вредност на датумот на стекнување, со неизвесните плаќања класифицирани како долг, последователно мерливи преку добивки и загуби. Постои можност за избор при стекнувањето, за мерење на неконтролираното учество на стекнувачот или по објективна вредност или по пропорционалното неконтролирано учество во нето средствата на стекнатиот ентитет. Сите трошоци по основ на стекнување се евидентирани како трошок во периодот на стекнување.

Со примената на МСФИ 3 (ревидиран) Друштвото се обврзува на истовремена примена и на МСС 27 (ревидиран), “Консолидирани и единечни финансиски извештаи”. МСС 27 (ревидиран) бара ефектите од сите трансакции со неконтролирани учества да се признаат во капитал доколку нема измени во контролата и овие трансакции нема да резултираат во гудвил или во добивки и загуби. Стандардот, исто така, го одредува сметководството кога контролата е изгубена. Останатото учество во субјектот е мерливо по објективна вредност, добивката или загубата се признаени во приходи или расходи.

Во тековната година Друштвото нема трансакции со деловни комбинации.

(б) Нови и изменети стандарди и толкувања на постојните стандарди кои се во сила од 1 јануари 2010 година, но не се релевантни за Друштвото

Следните стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди се објавени и се задолжителни за сметководствените периоди на Друштвото што започнуваат на или по 1 јануари 2009 или подоцна, и не се тековно релевантни за Друштвото.

- **КТМФИ 17, “Распределба на неготовински средства на сопствениците”,** применлив за годишни периоди што почнуваат на или по 1 јули 2009 година. Ова не е релевантно во работењето на Друштвото затоа што тоа не распределува неготовински средства.
- **КТМФИ 18, “Трансфери на средства од клиенти”,** применлив за трансфер на средства добиени на или по 1 јули 2009 година. Ова не е релевантно во работењето на Друштвото, затоа што нема трансфери на средства од клиенти.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Промени во сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)
Нови и изменети стандарди и толкувања на постојните стандарди кои се во сила од 1 јануари 2010 година, но не се релевантни за Друштвото (продолжува)

- **КТМФИ 9, “Повторна преоценка на вградени деривативи и МСС 39, Финансиски инструменти: Признавање и мерење”**, во сила од 1 јули 2009 година. Оваа измена на КТМФИ 9 бара од ентитетот да изврши преоценка дали некој вграден дериватив треба да биде одвоен од основниот договор кога врши рекласификација на хибридно финансиско средство надвор од категоријата “објективна вредност преку добивки или загуби”. Оваа преоценка треба да се изврши врз основа на постоечките околности на подоцнежниот датум помеѓу датумот на кој ентитетот за првпат станал договорна страна на договорот и датумот на модификација на договорот со која значително се промениле паричните текови кои произлегуваат од договорот. Ако ентитетот не е во можност да ја изврши оваа проценка, хибридниот инструмент останува класифициран по објективна вредност преку добивки или загуби. Ова не е релевантно во работењето на Друштвото затоа што нема вградени деривати како хибридни финансиски средства.
- **КТМФИ 16, “Хеџинзи на нето вложување во работење со странство”**, во сила од 1 јули 2009 година. Оваа измена наведува дека, во хеџингот на нето вложување во работење со странство, хеџинг инструментите можат да се чуваат од страна на било кој ентитет или ентитети во рамките на групата (освен работењето со странство кое самото е хеџирано), се додека се исполнети барањата за назначување, документација и ефективност од МСС 39 што се однесуваат на хеџинг на нето вложување. Посебно, хеџинг стратегијата од групата треба да биде јасно документирана поради можноста од различни назначувања на различни нивоа на групата. Ова не е релевантно во работењето на Друштвото, затоа што Друштвото нема хеџинзи на нето вложување во работење со странство.
- **МСС 38 (измена), “Нематеријални средства”**, во сила од 1 јануари 2010 година. Измената појаснува како да се мери објективната вредност на нематеријални средства стекнати во деловна комбинација и дозволува групирање на нематеријални средства како единечно средство доколку секое средство има сличен економски корисен век. Ова не е релевантно во работењето на Друштвото, затоа што Друштвото нема нематеријални средства кои произлегуваат од трансакции со деловни комбинации.
- **Дополнителни изземања за субјекти кои прв пат го усвојуваат стандардот“ (Измена на МСС 1)** издаден во јули 2009 година. Измените се применливи за годишни периоди што почнуваат на или по 1 јануари 2010 година. Ова не е релевантно во работењето на Друштвото.
- **МСС 36 (измена), “Оштетување на средства”**, во сила од 1 јануари 2010 година. Оваа измена појаснува дека гудвилот на најголемите единици за генерирање пари (или група на единици) треба да биде наменет за потребите на тестирање на оштетувањето на оперативниот сегмент, како што е дефинирано во точка 5 на МСФИ 8, “Оперативни сегменти” (што е, пред агрегација на сегменти со слични економски карактеристики).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Промени во сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)

Нови и изменети стандарди и толкувања на постојните стандарди кои се во сила од 1 јануари 2010 година, но не се релевантни за Друштвото (продолжува)

- **МСФИ 2 (измени) “Трансакции на плаќање врз основа на акции подмирени со пари”**, во сила од 1 јануари 2010 година. Освен што ги обединуваат КТМФИ 8, “Делокруг на МСФИ 2”, и КТМФИ 11, “МСФИ 2 - Трансакции со групи и сопствени акции”, измените се однесуваат и на упатствата на КТМФИ 11 за класификација на групните аранжмани кои не се опфатени со тоа толкување.
 - **МСФИ 5 (измена), “Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинатото работење”**. Измената појаснува дека МСФИ 5 ги специфицира обелоденувањата потребни во поглед на нетековните средства (или групи за оттуѓување) класифицирани како такви кои се чуваат за продажба или непрекинатото работење. Исто така, појаснува дека општиот услов од МСС 1 е сеуште применлив, особено точка 15 (со цел постигнување на објективно презентирање) и точка 125 од МСС 1 (извори на проценка на неизвесност).
 - **Подобрувања на Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување 2009** издадени во април 2009 година. Датумите за стапување во сила се разликуваат од стандард до стандард, но повеќето стапуваат во сила на 1 јануари 2010 година.
- в) Стандарди, толкувања и дополнувања на стандардите кои се издадени, но не се во сила за финансиската година која започнува на 1 јануари 2010 и не се применети од Друштвото пред датумот на стапување во сила
- **МСФИ 9, “Финансиски инструменти”**, издаден во декември 2009 година. Се однесува на класификација и мерливост на финансиските средства кои можат да имаат влијание врз сметководството на Друштвото во однос на финансиските средства. Стандардот не е применлив до 1 јануари 2013 година, но е достапен и за порано усвојување. Друштвото сеуште не го проценило целосното влијание на МСФИ 9. Друштвото сеуште не одлучило за денот на усвојувањето на МСФИ 9.
 - Ревидиран **МСС 24, “Обелоденувања на поврзани страни”**, (издаден во ноември 2009 година) го заменува МСС 24 “Обелоденувања на поврзани страни“ (издаден 2003 година). Ревидираниот МСС 24 е применлив од 1 јануари 2011 година. Предвремена примена е дозволена.
 - **“Класификација на емисии на права“ (Измена на МСС 32)**, издаден во октомври 2009 година. За емисии на права понудени за одредена сума во странска валута, тековната практика бара таквите прашања да се сметаат како дериватни обврски. Во измената се вели дека доколку таквите права се издадени пропорционално на постоечките акционери во истата класа за непроменлив износ на валута, тие треба да се класифицираат како капитал без оглед на валутата во која е деноминирана цената за извршување. Измената е применлива за годишни периоди што почнуваат на или по 1 февруари 2010 година. Предвремена примена е дозволена.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Промени во сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)
Стандарди, толкувања и дополнувања на стандардите кои се издадени, но не се во сила за финансиската година која започнува на 1 јануари 2010 и не се применети од Друштвото пред датумот на стапување во сила (продолжува)

- **КТМФИ 19, “Подмирување на финансиски обврски со капитални инструменти“.** Ги појаснува барањата на МСФИ кога субјектот повторно преговара за условите на финансиската обврска со наемодавателот и кога наемодавателот се согласува за прифаќање на акциите на субјектот и останатите капитални инструменти со цел да се подмири финансиската обврска во целост или делумно. Толкувањето е применливо за годишни периоди што почнуваат на или по 1 јули 2010 година. Предвремена примена не е дозволена.
- **“Претплати за барањата за минимум финансирање“ (Измени на КТМФИ 14),** (издаден во ноември 2009 година). Измените ја корегираат ненамерната последица од КТМФИ 14, “МСФИ 19- Ограничувањето на средствата за дефинирани користи, барања за минимум финансирање и нивна интеракција“. Без измените, на субјектите не им е дозволено да ги признаваат како средства доброволните претплати за минимални придонеси за финансирање. Ова не било предвидено при издавањето на КТМФИ 14 и со измените се надминал проблемот. Измените се применливи за годишните периоди што почнуваат на 1 јануари 2011 година. Предвремена примена е дозволена. Измените треба да се применат ретроспективно, до најраниот споредбено презентирани период.
- **Подобрувања на Меѓународните стандарди за финансиско известување 2010 година** се издадени во мај 2010 година. Датумите за стапување во сила се разликуваат, но повеќето стапуваат во сила на 1 јули 2010 година

2.3 Трансакции во странски валути

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во Денари со примена на официјалниот среден девизен курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Денари по средниот курс на Народната Банка на Република Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики прикажани се во извештајот за сеопфатна добивка како финансиски приходи или расходи за пресметковниот период.

Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на извештајот за финансиска состојба деноминирани во странска валута, се како што следи:

	31 декември 2010	31 декември 2009
1 УСД	46.3140 денари	42.6651 денари
1 ЕУР	61.5050 денари	61.1732 денари

2.4 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна вредност или по претпоставена набавна вредност намалена за исправка на вредноста и евентуалното резервирање поради оштетување. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата. Цената на чинење на недвижностите, изградени во сопствена режија, се состои од трошокот за материјал, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 1 јануари 2005 година, по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени од страна на Државниот Завод за Статистика.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во извештајот за сеопфатна добивка во текот на периодот во кој се јавуваат.

Не се пресметува амортизација на земјиштето и инвестициите во тек. Амортизацијата на останатите ставки на недвижностите, постројките и опремата се пресметува пропорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следи:

Згради	40 години
Погонска опрема	10 - 20 години
Мебел, компјутери и канцелариска опрема	4 - 5 години
Моторни возила	4 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат, и доколку е потребно се корегираат, на секој датум на известување. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираните износ. Разликите се вклучени во извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога настануваат.

2.5 Нематеријални средства**Трошоци за стекнување права**

Трошоците за стекнување права се капитализирани и амортизирани користејќи пропорционална метода во текот на период од пет години.

2.6 Вложувања во недвижности за изнајмување

Недвижностите, сопственост на Друштвото, кои се чуваат, пред се, со цел остварување приход од нивно изнајмување, наместо за употреба во редовниот тек на снабдување со стоки и услуги, за административни потреби или за нивна продажба, се признаени како вложувања во недвижности за изнајмување.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Вложувања во недвижности за изнајмување (продолжува)**

Недвижностите за изнајмување, кои воглавно се состојат од магаџински и деловен простор, потоа, во помал дел, опрема на отворените пазаришта, се евидентирани според нивната набавна или претпоставена набавна вредност, намалена за соодветната исправка на вредноста и евентуалното резервирање поради оштетување. Моделот на објективна вредност не е прифатен поради неможноста за нејзино веродостојно утврдување. Имено, споредливите пазарни трансакции за овие ставки на недвижности се ретки и при тоа, не постојат ниту алтернативни проценки, засновани на проекциите за дисконтирани парични текови.

Амортизацијата на ставките на овие недвижности се пресметува правопрпорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба.

2.7 Оштетување на нефинансиските средства

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираните износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентираните износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од оштетување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива од продажба на средство во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребната вредност е сегашната вредност на проценетите идни парични приливи кои се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отуѓување на крајот од употребниот век. Надоместливите износи се проценуваат за поединечни средства или, доколку тоа не е можно, за целата единица која генерира готовина.

2.8 Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања и финансиски средства расположливи за продажба. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на нивното првично признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски средства наменети за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел да се продаде во краток рок. Средствата во оваа категорија се класифицираат како тековни средства.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен Пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен за оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на билансирање. Кредитите и побарувањата на Друштвото на датумот на билансирање се состојат од побарувања од купувачи и останати побарувања како и парични средства и еквиваленти.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски средства (продолжува)****Финансиски средства расположливи за продажба**

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативи, кои се било креирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Тие се вклучени во нетековни средства освен ако раководството нема намера да го отуѓи вложувањето во рок од 12 месеци од датумот на известување.

Почетно признавање на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде средството.

Сите финансиски средства различни од средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакциите.

Средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка.

Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

Последователно мерење на финансиските средства

Финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се евидентирани по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата се евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка како останати нето добивки / загуби. Промените на објективната вредност на монетарните и не-монетарните вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаени во капиталот.

Кога вложувањата класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, акумулираната корекција на објективната вредност признаена во капиталот се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка како добивка / загуба од вложувања.

Каматите на вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба се пресметани со употреба на методата на ефективна камата и се признаени во извештајот за сеопфатна добивка како дел од останатите приходи. Дивидендите на вложувањата во инструменти на капиталот расположливи за продажба се признаени во извештајот за сеопфатна добивка како дел од останатите приходи и кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденди.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски средства (продолжува)**

Објективните вредности на котираните вложувања се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотиран хартии од вредност), Друштвото утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка.

На секој датум на извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. Кај вложувањата расположливи за продажба, значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност, намалена за загубата поради оштетување на тоа финансиско средство претходно признаена во извештајот за сеопфатна добивка, се отстранува од капиталот и се признава во извештајот за сеопфатна добивка. Тестирањето за оштетување на побарувањата од купувачите е објаснето во продолжение во Белешка 2.10.

2.9 Залихи

Залихите се евидентирани по пониската помеѓу набавната и нето продажната вредност. Нето продажната вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за трошоците за комплетирање, маркетинг и дистрибуција. Трошокот на залихите се одредува врз основа на методот на просечно пондериран трошок.

2.10 Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувањата од купувачи иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради оштетување. Резервирање поради оштетување се пресметува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања според нивните оригинални услови на доспевање. Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираните износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековниот извештај за сеопфатна добивка. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка во извештајот за сеопфатна добивка.

2.11 Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци.

2.12 Капитал, резерви и акумулирани добивки**(а) Акционерски капитал**

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнување на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување, нето од данокот, на приливите.

(в) Сопствени акции

Кога Друштвото откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите, кои се состојат од ревалоризациони, задолжителни и резерви за сопствени акции се создадени во текот на периодите врз основа на добивки/загуби од ревалоризација на материјалните средства и финансиските средства расположливи за продажба, во случајот со ревалоризациони резерви како и по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

(д) Нераспределена добивка

Нераспределената добивка ги вклучува задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

2.13 Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи и останатите обврски се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

2.14 Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакција. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има безусловено право за подмирување на обврската за не помалку од 12 месеци од датумот на известување.

2.15 Тековен и одложен данок од добивка

Трошокот за данок од добивка претставува збир од тековен и одложен данок од добивка. Согласно промените во законската регулатива за данок од добивка кои се применуваат од 1 јануари 2009 година, тековниот данок од добивка, по стапка од 10%, се плаќа на негодбитните ставки за даночни цели корегирани за даночниот кредит, како и на распределената добивка за дивиденди. Нераспределената добивка не се оданочува.

Одложениот данок од добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок од добивка се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот данок од добивка се терети или одобрува во извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го теретат или одобруваат извештајот за сеопфатна добивка, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во извештајот за сеопфатна добивка.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година, Друштвото нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

2.16 Надомести за вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во првиот и вториот пензиски столб кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Обврски при пензионирање на вработените

Друштвото, согласно соодветните домашни законски одредби врши исплата на надомести при пензионирањето на вработените во износ утврден согласно законската регулатива. Друштвото нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

Надомест за прекин на работниот однос

Надомест за прекин на работниот однос се плаќа кога работниот однос е прекинат пред редовниот датум на пензионирање, или кога вработениот доброволно прифаќа прекин на работниот однос во замена за овој надомест. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие надомести на вработените.

2.17 Резервирања

Резервирање се признава кога Друштвото има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската. Не се евидентирани резервирања за идни загуби од работење.

2.18 Признавање на приходите и расходите

Приходите се состојат од приходи од продажба на стоки, од наемнини и од извршени услуги и се прикажани во Белешка 19. Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените стоки и обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти. Приходите се признаваат како што следи:

Приходи од продажба - продажба на големо

Приходот од продажба на стоки на големо се признава во моментот на испорака до корисникот, кога корисникот ги прифаќа стоките, а наплатливоста на поврзаните побарувања е разумно обезбедена.

Приходи од продажба - продажба на мало

Приходот од продажба на стоки на мало се признава во моментот на продажба на корисникот. Приходите од продажба на мало вообичаено се во готовина или со кредитна картичка. Евидентираниот приход е бруто износот на приходите од продажбата, вклучувајќи ги и обврските по провизии за кредитни картички за трансакцијата. Тие провизии се евидентирани како трошоци за дистрибуција.

Приход од закупнини

Приходот од закупнини, намален за евентуално признаените дисконти, се евидентира во периодот на настанување во согласност со суштината на договорот.

Приход од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Приход од камата

Приходот од каматата се евидентира во периодот на настанување.

Приход од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата.

Расходи

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

2.19 Распределба на дивиденди

Распределбата на дивидендите на акционерите на Друштвото се евидентира како обврска во финансиските извештаи во периодот кога тие се одобрени од акционерите на Друштвото.

2.20 Превземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи.

Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на извештајот за финансиска состојба и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.21 Трансакции со поврзани страни

Поврзани страни се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект.

2.22 Известување по оперативни сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства и деловни активности за обезбедување на производи и услуги, кои се подложни на ризици различни од оние кај други деловни сегменти. Географскиот сегмент пак обезбедува производи и услуги во рамки на одредено економско опкружување подложно на ризици различни од оние кај другите географски сегменти.

2.23 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на субјектот на денот на известување (настани за кои може да се врши корегирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Настаните по датумот на известување за кои не може да се врши корегирање се прикажуваат во белешките во случај кога се материјално значајни.

3 Управување со финансиски ризици

3.1 Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи ризик од кредитирање и ризиците поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото.

Управувањето со ризици на Друштвото го врши Управниот Одбор врз основа на претходно одобрени писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, ризикот од кредитирање, употребата на вложувањата и пласманите на вишокот ликвидни средства.

3.2 Пазарни ризици

Ризик од курсни разлики

Во редовниот тек на на деловното работење Друштвото има деловни активности на меѓународните пазари, и е изложено на ризик од курсни разлики кој се јавува од изложеноста кон различни валути, посебно во однос на Еврото. Друштвото е изложено на ризик од курсни разлики и прку користење кредити со девизна клаузула од домашни банки. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Друштвото е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Друштвото деноминирани во странски валути е како што следи:

		2010 000 МКД	2009 000 МКД
Средства			
Парични средства и еквиваленти	ЕУР	9	9
		9	9
Обврски			
Странски добавувачи	ЕУР	-	1,650
Кредити	ЕУР	768,363	806,573
		768,363	808,223

Следната табела ја прикажува осетливоста на Друштвото на 10% зголемување на Денарот во споредба со Еврото. Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на Еврото за 10%. Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку денарот ја намали/зголеми својата вредност во однос на странските валути за +/- 10%.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Анализа на сензитивноста на странски валути

	2010		
	Нето износ во 000 МКД	10%	-10%
<u>Добивка или загуба</u>	<u>(768,354)</u>	<u>(76,835)</u>	<u>76,835</u>
	2009		
	Нето износ во 000 МКД	+10%	-10%
<u>Добивка или загуба</u>	<u>(808,214)</u>	<u>(80,821)</u>	<u>80,821</u>

Ризик од каматни стапки врз готовинските текови и објективната вредност

Ризик од каматни стапки претставува ризик дека објективната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти ќе имаат промени поради промени во вредноста на пазарните каматни стапки. Друштвото е изложено на ризици поради промени на пазарните каматни стапки најмногу поради долгорочните обврски на Друштвото по основ на долг со варијабилни каматни стапки. Раководството на Друштвото е во најголема мера одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност.

Следната табела ја прикажува изложеноста на Друштвото на ризици од каматни стапки:

	2010 000 МКД	2009 000 МКД
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
Финансиски средства расположливи за продажба	86,180	74,551
Побарувања од купувачи и останати побарувања	91,510	89,942
Финансиски побарувања	35,074	35,074
Парични средства и еквиваленти	461	209
<i>Каматносни (фиксна каматна стапка):</i>		
Хартии од вредност за тргување	25	36
Финансиски побарувања	50	15,000
Парични средства и еквиваленти	40,055	6,268
Вкупно	253,355	221,080

	2010 000 МКД	2009 000 МКД
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
Обврски кон добавувачи и останати обврски	610,336	657,997
<i>Каматносни (со фиксна каматна стапка):</i>		
Позајмици со камата	642,121	624,278
<i>Каматносни (со променлива каматна стапка):</i>		
Позајмици со камата	232,731	299,670
Вкупно	1,485,188	1,581,945

Анализа на сензитивноста на каматните стапки

31 декември 2010	Нето износ	2%	-2%
<u>Позајмици со променлива каматна стапка</u>	<u>(232,731)</u>	<u>(4,655)</u>	<u>4,655</u>
31 декември 2009	Нето износ	2%	-2%
<u>Позајмици со променлива каматна стапка</u>	<u>(299,670)</u>	<u>(5,993)</u>	<u>5,993</u>

Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2%.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

3.3 Ризик од кредитирање

Кредитниот ризик претставува сметководствена загуба која би била признаена на датумот на известување доколку договорната страна не ја изврши својата обврска во целост согласно одредбите од договорот. Друштвото има воспоставено соодветни политики за продажба на клиенти со соодветна кредитна историја. Друштвото има политики кои го ограничуваат износот на кредитната изложеност на неговите клиенти.

Максималната изложеност на Друштвото на ризик од кредитирање е претставена со евидентираниот износ на секое финансиско средство во извештајот за финансиска состојба, како што следи.

	2010	2009
<i>Класи на финансиски средства – евидентирана вредност</i>		
Финансиски средства расположливи за продажба	86,180	74,551
Побарувања од купувачи и останати побарувања	91,510	89,942
Финансиски побарувања	35,124	50,074
Хартии од вредност за тргување	25	36
Парични средства и еквиваленти	40,516	6,477
	253,355	221,080

Кредитниот ризик за парични средства и парични еквиваленти се смета за безначаен бидејќи клиентите на Друштвото се реномирани банки, со надворешни кредитни рангирања со висок квалитет.

На датумот на извештајот за финансиската состојба, кредитниот рејтинг на побарувањата од купувачи и побарувањата по основ дадени аванси на Друштвото се обелоденети во Белешка 12.

3.4 Ризик од ликвидност

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно парични средства и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови. Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Друштвото, Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни линии.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на финансиските обврски на Друштвото. Табелите се подготвени врз основа на недисконтираните готовински текови на финансиските обврски.

31 декември 2010				Во илјади Денари
	До 1 година	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Некаматносни	610,336	-	-	610,336
Со фиксна каматна стапка	118,185	275,520	248,416	642,121
Со променлива каматна стапка	86,011	100,170	46,550	232,731
	814,532	375,690	294,966	1,485,188

31 декември 2009				Во илјади Денари
	До 1 година	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Некаматносни	657,997	-	-	657,997
Со фиксна каматна стапка	51,360	261,346	311,572	624,278
Со променлива каматна стапка	73,552	153,203	72,915	299,670
	782,909	414,549	384,487	1,581,945

3.5 Ризик при управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со понатамошна континуирана работа со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да ја одржи или прилагоди структурата на својот капитал, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Друштвото се состои од обврски, кои ги вклучуваат позајмиците со камата, пари и парични еквиваленти и главнина, која се состои од уплатен капитал, резерви и нераспределена добивка.

Раководството ја анализира структурата на изворите на финансирање на годишна основа како однос на нето обврските по позајмици со камата во однос со вкупниот капитал. Нето обврските по позајмици со камата се пресметани како вкупни обврски по позајмици намалени за износот на паричните средства и паричните еквиваленти.

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следи:

	2010	2009
Позајмици со камата	874,852	923,948
Парични средства и еквиваленти	(40,516)	(6,477)
Нето обврски	834,336	917,471
Капитал	660,836	654,270
	1.26	1.40

3.6 Утврдување на објективната вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската

3.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Вложувања во хартии од вредност

Финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиска состојба се прикажуваат во согласност со хиерархијата на објективната вредност која ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати податоци, освен котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни, било непосредно (значи како ценовни податоци) или посредно (произлезени од ценовни податоци);
- Ниво 3: податоци кои не се засновани на достапни пазарни информации.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Утврдување на објективната вредност (продолжува)
Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност (продолжува)

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во извештајот за финансиска состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади Денари):

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
31 декември 2010				
Средства				
Финансиски средства расположливи за продажба	85,567	-	613	86,180
Хартии од вредност за тргување	25	-	-	25
Вкупно	85,592	-	613	86,205
31 декември 2009				
Средства				
Финансиски средства расположливи за продажба	73,938	-	613	74,551
Хартии од вредност за тргување	36	-	-	36
Вкупно	73,974	-	613	74,587

Објективните вредности на вложувањата расположливи за продажба во јавноста се базираат на котираните пазарни цени на датумот на финансиска состојба и на годишните движења на цените на акциите на Македонската берза. Котираната пазарната цена која се користи за финансиските средства кои ги чува Друштвото е тековната цена на котација.

Објективната вредност на финансиските средства со кои не се тргува на активни пазари (доколку такви постојат) се утврдува користејќи претпоставки засновани на пазарните услови кои постојат на секој датум на известување.

3.6.2 Објективна вредност на финансиски средства кои не се мерат по објективна вредност во извештајот за финансиска состојба

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност е прикажана во табелата подолу:

	Евидентиран износ		Објективна вредност	
	2010	2009	2010	2009
Средства				
Побарувања од купувачи и останати побарувања	91,510	89,942	91,510	89,942
Финансиски побарувања	35,124	50,074	35,124	50,074
Парични средства и парични еквиваленти	40,516	6,477	40,516	6,477
Вкупно средства	167,150	146,493	167,150	146,493
Обврски				
Обврски кон добавувачи и останати обврски	610,336	657,997	610,336	657,997
Позајмици со камата	874,852	923,948	874,852	923,948
Вкупно обврски	1,485,188	1,581,945	1,485,188	1,581,945

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана вредност, намалена за резервирањата поради оштетувања. Поради нивната краткорочна доспеаност, нивната вредност е соодветна на нивниот евидентиран износ.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Утврдување на објективната вредност (продолжува)
Објективна вредност на финансиски средства кои не се мерат по објективна вредност во извештајот за финансиска состојба (продолжува)

Парични средства и еквиваленти

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Евидентираниот износ на обврските кон добавувачи и останати обврски е приближен на нивната објективна вредност.

4 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Друштвото, опишани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Друштвото се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираниите износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Несигурност во проценките

Оштетување кај нефинансиски средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските токови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински токови.

Оштетување кај финансиски средства

Оштетување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Друштвото пресметува оштетување за побарувања од купувачи и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради оштетување за побарувањата од купувачи и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетување кои се досега признати.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2010 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираните вредности на овие средства се анализирани во Белешка 5. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност.

Залихи

Залихите се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност и нето реализационата вредност. При проценката на нето реализационата вредност Друштвото ги зема предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Значајни сметководствени проценки (продолжува)*****Објективна вредност на финансиски средства***

Доколку пазарот на финансиски инструмент не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за проценка. Во примената на техниките за проценка, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоци не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

5 Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
На 1 јануари 2009					
Набавна или ревал. вредност	151,573	1,014,716	537,922	170,556	1,874,767
Исправка на вредност	-	(212,199)	(309,311)	-	(521,510)
Нето евидентирана вредност	151,573	802,517	228,611	170,556	1,353,257
Промени во текот на 2009 година					
Почетна нето вредност	151,573	802,517	228,611	170,556	1,353,257
Набавки, нето од инвестиции во тек	312	167,842	40,843	(152,888)	56,109
Продажби и расходи	-	-	(531)	-	(531)
Амортизација за годината	-	(22,208)	(69,957)	-	(92,165)
Крајна нето евидентирана вредност	151,885	948,151	198,966	17,668	1,316,670
На 31 декември 2009 / 1 јануари 2010					
Набавна или ревал. вредност	151,885	1,182,558	564,941	17,668	1,917,052
Исправка на вредност	-	(234,407)	(365,975)	-	(600,382)
Нето евидентирана вредност	151,885	948,151	198,966	17,668	1,316,670
Промени во текот на 2010 година					
Почетна нето вредност	151,885	948,151	198,966	17,668	1,316,670
Набавки, нето од инвестиции во тек	4,773	30,394	8,005	8,652	51,824
Продажби и расходи	-	(5,093)	(375)	-	(5,468)
Амортизација за годината	-	(26,081)	(64,268)	-	(90,349)
Крајна нето евидентирана вредност	156,658	947,371	142,328	26,320	1,272,677
На 31 декември 2010					
Набавна или ревал. вредност	156,658	1,207,215	563,215	26,320	1,953,408
Исправка на вредност	-	(259,844)	(420,887)	-	(680,731)
Нето евидентирана вредност	156,658	947,371	142,328	26,320	1,272,677

Инвестиции во тек

Салдото на инвестициите во тек, со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година, се состои од:

	2010	2009
Вложувања во административни и деловни објекти	8,960	360
Вложувања во реконструкција на пазаришта	14,661	14,609
Вложување во набавка на товарно возило	2,699	2,699
	26,320	17,668

Расход и продажба на недвижности, постројки и опрема

Во текот на 2010 година, Друштвото расходуваше недвижности, постројки и опрема, чија нето евидентирана вредност изнесува 501 илјада Денари (набавна вредност 9,651 илјади Денари и исправка на вредност 9,150 илјади Денари). Исто така, во текот на 2010 година, Друштвото продаде недвижности, постројки и опрема за износ од 4,904 илјади Денари (2009: 13,547 илјади Денари), чија нето евидентирана вредност изнесува 4,967 илјади Денари (набавна вредност 5,817 илјади Денари и исправка на вредност 850 илјади Денари). Реализираната загуба во износ од 63 илјади Денари е евидентирана како расход за тековната година (2009: добивка во износ од 5,981 илјади Денари евидентирана во корист на приходите за тековната година).

Заложени средства

Со состојба на 31 декември 2010 година, дел од недвижностите на Друштвото (деловен простор и градежно земјиште), чија проценета вредност, утврдена од страна на независни надворешни проценители, изнесува 1,483,333 илјади Денари (2009: 1,157,004 илјади Денари), се дадени во залог на одобрените позајмици со камата од домашни банки (види Белешки 17 и 26).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

6 Нематеријални средства

	Немат. средства
На 1 јануари 2009	
Набавна или ревал. вредност	29,730
Исправка на вредност	(12,902)
Нето евидентирана вредност	16,828
Промени во текот на 2009	
Почетна нето вредност	16,828
Набавки во текот на годината	9,793
Амортизација за годината	(6,602)
Крајна нето евидентирана вредност	20,019
На 31 декември 2009 / 1 јануари 2010	
Набавна или ревал. вредност	39,523
Исправка на вредноста	(19,504)
Нето евидентирана вредност	20,019
Промени во текот на 2010	
Почетна нето вредност	20,019
Набавки во текот на годината	948
Продажби	(24)
Амортизација за годината	(7,791)
Крајна нето евидентирана вредност	13,152
На 31 декември 2010	
Набавна или ревал. вредност	40,420
Исправка на вредноста	(27,268)
Нето евидентирана вредност	13,152

Нематеријалните средства, во износ од 13,152 илјади Денари (2009: 20,019 илјади Денари), во целост се состојат од стекнати права на користење туѓи деловни објекти.

Продажба

Во текот на 2010 година, Друштвото продаде нематеријални средства за износ од 51 илјада Денари (2009: нема), чија нето евидентирана вредност изнесува 24 илјади Денари (набавна вредност 51 илјада Денари и исправка на вредност 27 илјади Денари).

7 Вложувања во недвижности за изнајмување

	Земјиште	Објекти	Опрема	Вкупно
На 1 јануари 2009				
Набавна или ревал. вредност	3,678	598,997	47,948	650,623
Исправка на вредност	-	(127,762)	(43,976)	(171,738)
Нето евидентирана вредност	3,678	471,235	3,972	478,885
Промени во текот на 2009 година				
Почетна нето вредност	3,678	471,235	3,972	478,885
Набавки во текот на годината	-	29,882	79	29,961
Продажби и расходи	-	(7,565)	-	(7,565)
Амортизација за годината	-	(11,588)	(1,922)	(13,510)
Крајна нето евидентирана вредност	3,678	481,964	2,129	487,771
На 31 декември 2009 / 1 јануари 2010				
Набавна или ревал. вредност	3,678	619,951	46,919	670,548
Исправка на вредност	-	(137,987)	(44,790)	(182,777)
Нето евидентирана вредност	3,678	481,964	2,129	487,771
Промени во текот на 2010 година				
Почетна нето вредност	3,678	481,964	2,129	487,771
Набавки во текот на годината	-	3,412	241	3,653
Амортизација за годината	-	(12,146)	(1,607)	(13,753)
Крајна нето евидентирана вредност	3,678	473,230	763	477,671
На 31 декември 2010				
Набавна или ревал. вредност	3,678	623,363	47,160	674,201
Исправка на вредност	-	(150,133)	(46,397)	(196,530)
Нето евидентирана вредност	3,678	473,230	763	477,671

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

8 Финансиски инструменти по категории

	Кредити и побарувања	Средства по обј.вр. преку доб./заг.	Расположливи за продажба	Вкупно
31 декември 2010				
Средства според Извештај за финансиска состојба				
Финансиски средства расположливи за продажба	-	-	86,180	86,180
Хартии од вредност за тргување	-	25	-	25
Побарувања од купувачи и останати побарувања	91,510	-	-	91,510
Финансиски побарувања	35,124	-	-	35,124
Парични средства и еквиваленти	40,516	-	-	40,516
	167,150	25	86,180	253,355
Обврски според Извештај за финан. состојба				
Позајмици со камата	-	Обврски по обј.вр.преку доб./заг.	Останати фин. обврски	Вкупно
Добавувачи и останати обврски	-	-	874,852	874,852
	-	-	610,336	610,336
	-	-	1,485,188	1,485,188
31 декември 2009				
Средства според Извештај за финансиска состојба				
Финансиски средства расположливи за продажба	-	-	74,551	74,551
Хартии од вредност за тргување	-	36	-	36
Побарувања од купувачи и останати побарувања	89,942	-	-	89,942
Финансиски побарувања	50,074	-	-	50,074
Парични средства и еквиваленти	6,477	-	-	6,477
	146,493	36	74,551	221,080
Обврски според Извештај за финан. состојба				
Позајмици со камата	-	Обврски по обј.вр.преку доб./заг.	Останати финансиски обврски	Вкупно
Добавувачи и останати обврски	-	-	657,997	657,997
	-	-	923,948	923,948
	-	-	1,581,945	1,581,945

9 Вложување во неконсолидирана подружница

Вложувањето во неконсолидирана подружница, кое со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година изнесува 620 илјади Денари, во целост се однесува на вложувањето на Друштвото во Друштвото за трговија и услуги СПК доо, Скопје, кое е основано во текот на 2003 година, со подеднакво учество во неговиот капитал од страна на Друштвото и едно домашно друштво. Вложувањето на Друштвото во подружницата е евидентирано по набавна вредност.

10 Финансиски средства расположливи за продажба

	2010	2009
Нетековни вложувања		
Акции и капитални удели по објективна вредност котиран на домашната берза на долгорочни хартии од вредност		
Акции кај домашни банки	85,485	73,827
Акции на домашни правни лица	82	111
	85,567	73,938
Некотирани друштва		
Удели во капиталот на странски друштва		
Скопски Пазар СА, Република Грција	613	613
	613	613
	86,180	74,551

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Финансиски средства расположливи за продажба (продолжува)

Прегледот на движењата на вложувањата во текот на 2010 и 2009 година, е како што следи:

	Хартии од вред.	Удели во капиталот		Вкупно
		Домашни	Странски	
На 1 јануари 2009 година	72,384	100	613	73,097
Промена на објективната вредност (признаена во капиталот)	1,443	11	-	1,454
На 31 декември 2009 година	73,827	111	613	74,551
На 1 јануари 2010 година	73,827	111	613	74,551
Промена на објективната вредност (признаена во капиталот)	11,658	(29)	-	11,629
На 31 декември 2010 година	85,485	82	613	86,180

11 Залихи

	2010	2009
Трговски стоки	128,762	179,058
Суровини и репро-материјали	16,600	16,038
	145,362	195,096

12 Побарувања од купувачи и останати побарувања

	2010	2009
Купувачи		
- Домашни	85,000	102,112
	85,000	102,112
Намалено за: резервирање поради оштетување	(12,933)	(24,038)
	72,067	78,074
Останати побарувања		
Побарувања од вработени	27,678	20,511
Пресметани, нефактурирани приходи	11,726	12,321
Аванси на добавувачи	3,578	3,170
Однапред платен ДДВ	3,530	7,675
Однапред платен данок од добивка	2,363	3,852
Однапред платени трошоци	577	1,522
	49,452	49,051
Намалено за: резервирање поради оштетување	(11,813)	(11,813)
	37,639	37,238
	109,706	115,312

Анализата на старосната структура на побарувањата од купувачите и останати побарувања со состојба на 31 декември 2010 година е како што следи:

	Побарувања од купувачи	Останати побарувања	Вкупно
До 30 дена	14,308	37,639	51,947
Од 1 - 3 месеци	22,865	-	22,865
Од 3 - 6 месеци	2,422	-	2,422
Над 6 месеци	45,405	11,813	57,218
	85,000	49,452	134,452
Намалено за резервирање поради оштетување	(12,933)	(11,813)	(24,746)
	72,067	37,639	109,706

Анализата на старосната структура на побарувањата од купувачите и останати побарувања со состојба на 31 декември 2009 година е како што следи:

	Побарувања од купувачи	Останати побарувања	Вкупно
До 30 дена	43,062	37,238	80,300
Од 1 - 3 месеци	7,423	-	7,423
Од 3 - 6 месеци	774	-	774
Над 6 месеци	50,853	11,813	62,666
	102,112	49,051	151,163
Намалено за резервирање поради оштетување	(24,038)	(11,813)	(35,851)
	78,074	37,238	115,312

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)

Салдото на побарувањата од купувачите и останатите побарувања на 31 декември 2010 година може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Недоспеани неоштетени	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	51,947	57,759	24,746	134,452
Исправка на вредност	-	-	(24,746)	(24,746)
Нето евидентирана вредност	51,947	57,759	-	109,706

Салдото на побарувањата од купувачите и останатите побарувања на 31 декември 2009 година може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Недоспеани неоштетени	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	64,722	50,590	35,851	151,163
Исправка на вредност	-	-	(35,851)	(35,851)
Нето евидентирана вредност	64,722	50,590	-	115,312

Движењето на сметката на резервирањето поради оштетување е како што следи:

	2010	2009
На 1 јануари	35,851	35,026
Резервирање поради оштетување на побарувањата (Белешка 22)	3,989	4,044
Наплатени претходно резервирани побарувања (Белешка 20)	(1,548)	(3,219)
Отпис на ненаплатливи резервирани побарувања	(13,546)	-
На 31 декември	24,746	35,851

Во текот на 2010 година Друштвото изврши и отпис на целосно ненаплатливи побарувања во износ од 301 илјада Денари (2009: 3,485 илјади денари) (види Белешка 22).

13 Хартии од вредност за тргување

Со состојба на 31 декември 2010 година, Друштвото поседува државни обврзници од третата емисија чија што набавна вредност изнесува 25 илјади Денари (2009: 36 илјади Денари).

Во текот на 2010 година, на денот на нивната наплата, Друштвото реализира дел од своето портфолио на обврзници во износ од 11 илјади Денари (2009: 5 илјади Денари).

14 Финансиски побарувања

	2010	2009
Краткорочни позајмици со и без камата на домашни субјекти		
СПК доо, Скопје (поврзан субјект, без камата)	35,074	35,074
Здружение на граѓани и трговци корисници на услуги на Скопски Пазар АД Скопје – Просперитети Скопје (рок на враќање 6 месеци, 11.5% каматна стапка)	50	-
Албиго доо Скопје (8% год. каматна стапка)	-	15,000
	35,124	50,074

Во текот на 2010 година Друштвото ја наплати позајмицата од Албиго доо Скопје со компензација на акциите од Друштвото кои ги поседуваше Албиго доо Скопје. Со оваа трансакција Друштвото откупи 318 обични акции (види Белешка 16).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

15 Парични средства и еквиваленти

	2010	2009
Парични средства во банки:		
- во денари	38,257	4,651
- во девизи	9	9
- останати средства	1,789	1,608
Парични средства во благајна	461	209
	40,516	6,477

16 Капитал и резерви

Акционерски капитал

На 31 декември 2010 година, вкупниот акционерски капитал на Друштвото, според Книгата на Акционери изнесува Еур. 4,374,990 или 264,611 илјади Денари (2009: исто) и е поделен на 85,566 акции (2009: исто). Вкупно издадените акции се во целост платени.

Движењето на акционерскиот капитал во текот на 2010 и 2009 година е како што следи:

Номинална вредност по акција 3,092.48 Денари (Еур. 51.13)

	Број на акции				Износ				
	Обични	Приор.	Сопств.	Оптек	Обични	Приор.	Сопств.	Премии	Вкупно
	000 мкд	000 мкд	000 мкд	000 мкд	000 мкд	000 мкд	000 мкд	000 мкд	000 мкд
1 јануари 2009	70,937	14,629	(7,490)	78,076	219,371	45,240	(23,164)	(181,780)	59,667
Откуп/продажба на сопств. акции	-	-	(127)	(127)	-	-	(393)	(5,662)	(6,055)
31 декември 2009	70,937	14,629	(7,617)	77,949	219,371	45,240	(23,557)	(187,442)	53,612
1 јануари 2010	70,937	14,629	(7,617)	77,949	219,371	45,240	(23,557)	(187,442)	53,612
Откуп/продажба на сопств. акции	-	-	(318)	(318)	-	-	(983)	(14,017)	(15,000)
31 декември 2010	70,937	14,629	(7,935)	77,631	219,371	45,240	(24,540)	(201,459)	38,612

Сопствени акции

На 31 декември 2010 година, Друштвото поседува 7,935 (2009: 7,617) откупени сопствени акции во вкупен износ од 24,540 илјади Денари (2009: 23,557 илјади Денари). Од вкупно откупените сопствени акции, 7,135 акции се обични акции (2009: 6,817), а 800 акции се приоритетни акции (2009: исто).

Во текот на 2010 година Друштвото стекна 318 обични акции по пат на компензација - регулирање на меѓусебните побарувања и обврски со Албиго доо Скопје (види Белешка 14) (2009: 127 обични акции по пат на компензација со вработените). Промената на сопственоста на акции е заведена во Централен депозитар.

Дивиденди и бонуси

Во текот на 2010 година и согласно Одлука на Собранието на Акционерите бр.02-1411/8-6 од 18 април 2010 година, Друштвото распредели дел од својата акумулирана добивка за дивиденди на акционерите во износ од 1,100 илјади Денари (2009: 11,000 илјади Денари дивиденди на акционерите како и бонуси за вработените и раководството во износ од 14,000 илјади Денари). Во текот на 2010 година, Друштвото исплати дивиденди на своите акционери во износ од 3,958 илјади Денари (вклучувајќи и данок на добивка во износ од 94 илјади Денари) (2009: исплати дивиденди во износ од 11,263 илјади Денари и бонуси во износ од 778 илјади Денари).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Капитал и резерви (продолжува)

Резерви

Компонентите на резервите со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година се како што следи:

	Ревалориз.	Законски	Статутарни	За откуп на сопств.акц.	Вкупно
На 1 јануари 2009 година	54,251	69,873	12,673	399,684	536,481
Дополнително утврдени корекции	-	-	(5)	-	(5)
Проценка на објективна вредност на вложувања	1,454	-	-	-	1,454
На 31 декември 2009 година	55,705	69,873	12,668	399,684	537,930
На 1 јануари 2010 година	55,705	69,873	12,668	399,684	537,930
Зголемување на статутарни резерви	-	-	91	-	91
Проценка на објективна вредност на вложувања	11,629	-	-	-	11,629
На 31 декември 2010 година	67,334	69,873	12,759	399,684	549,650

Со состојба на 31 декември 2010 година, Друштвото изврши ревалоризација на своите вложувања во износ од 11,629 илјади Денари (2009: 1,454 илјади Денари), кој износ, како ревалоризационен вишок, е евидентиран во рамките на ревалоризационите резерви како нереализирана капитална добивка, во делот на капиталот.

17 Позајмици со камата

	2010	2009
Нетековни позајмици со камата од домашни банки		
Комерцијална Банка АД, Скопје		
- Еур 2,568,000; рок на враќање 28.12.2015	69,364	82,436
- Еур 1,942,040; рок на враќање 04.09.2016	63,326	73,846
- МКД 104,650 илјади; рок на враќање 22.05.2017	87,177	97,375
- ЕУР Револинг 5,280,000; рок на враќање 09.12.2018	315,726	322,993
- МКД Револинг 20,000 илјади; рок на враќање 07.12.2012	12,891	20,000
- Еур 125,000; рок на враќање 20.01.2019	7,688	7,647
Тутунска Банка, АД, Скопје		
- ЕУР 1,200,000; рок на враќање 21.11.2011	13,326	24,469
- ЕУР 1,300,000; рок на враќање 16.11.2012	25,627	39,253
- ЕУР 3,320,000; рок на враќање 27.06.2013	66,897	91,546
- НЛБ лизинг ЕУР 3,103	-	1,010
Стопанска Банка АД, Скопје		
- Еур 3,500,000; рок на враќање 25.11.2018;	145,000	163,373
Охридска банка АД Охрид		
- Еур 750,000; рок на враќање 01.01.2018;	46,032	-
Вкупно нетековни позајмици	853,054	923,948
Намалено за: тековна доспеаност	(182,398)	(124,912)
Долгорочен дел на нетековните позајмици	670,656	799,036
Краткорочни позајмици		
Охридска банка АД Охрид		
-Еур 250,000	15,377	-
Комерцијална Банка АД, Скопје		
- МКД 5,000 илјади; рок на враќање 01.04.2011	2,500	-
- МКД 3,000 илјади; рок на враќање 10.05.2011	988	-
- МКД 3,200 илјади; рок на враќање 30.09.2011	2,933	-
Тековна доспеаност	182,398	124,912
Краткорочни позајмици и тековна доспеаност на долгорочни позајмици	204,196	124,912

Планот за отплата на позајмиците е како што следи (000 мкд):

	2010	2009
Во рок од 12 месеци	204,196	124,912
Од 1 до 2 години	152,595	159,846
Од 2 до 5 години	223,095	254,703
Над 5 години	294,966	384,487
	874,852	923,948

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Позајмици со камата (продолжува)

Во продолжение дадена е анализа на позајмиците со фиксна и променлива каматна стапка:

	2010	2009
Фиксна стапка	642,121	624,278
Променлива стапка	232,731	299,670
На 31 декември	874,852	923,948

Позајмиците се обезбедени со залог врз дел од недвижностите на Друштвото (Белешки 5 и 2б).

18 Обврски спрема добавувачи и останати обврски

	2010	2009
Добавувачи		
- Домашни	552,664	590,825
- Странски	-	1,650
	552,664	592,475
Останати обврски		
Обврски спрема работниците по плати и др.надомест.	30,059	29,562
Однапред наплатени (разграничени) приходи	26,655	29,154
Обврски по примени аванси	23,768	25,205
Обврски по камати	2,629	6,660
Обврски по дивиденди и бонуси	1,216	4,095
Пресметан ДДВ во примени аванси	546	484
Пресметани трошоци	512	565
	85,385	95,725
	638,049	688,200

Обврските по примени аванси, кои со состојба на 31 декември 2010 година изнесуваат 23,768 илјади Денари (2009: 25,205 илјади Денари), претставуваат однапред платени закупнини на деловен простор од страна на комитентите на Друштвото, најчесто за период од две до пет години, утврден согласно поединечните договори.

19 Приходи од продажба

	2010	2009
Продажба на стоки		
- на мало	1,488,673	1,534,565
- на големо	11,447	6,512
- угостителство	25,276	25,882
- станови	74,941	75,716
	1,600,337	1,642,675
Приходи од наемнини		
- пазаришен простор	113,588	113,601
- деловен простор	130,347	143,081
	243,935	256,682
Приходи од услуги		
- трговија	3,316	3,735
- промотивни акции	33,387	42,624
- префактурирање	37,775	31,394
	74,478	77,753
	1,918,750	1,977,110

20 Останати деловни приходи

	2010	2009
Приход од продажба на имот, згради и опрема	4,955	6,021
Приходи од дивиденди	4,447	5,065
Наплатени претходно отпишани побарувања	1,548	3,219
Приходи од наплата на штета по основ на осигурување	1,120	2,078
Отпис на обврски и вишоци по попис	219	1,485
Останати приходи	3,824	5,926
	16,113	23,794

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

21 Трошоци за вработените

	2010	2009
Нето плати и надоместоци од плати	129,376	124,676
Персонален данок и задолжителни придонеси	59,126	60,343
Останати надоместоци на вработените	2,256	2,664
	190,758	187,683

Останатите задолжителни надоместоци спрема вработените се однесуваат главно на регрес за годишен одмор, отпремнини при пензионирање, јубилејни награди, разни помошти и сл.

22 Останати деловни расходи

	2010	2009
Маркетинг и промоција	19,908	27,614
Интелектуални и слични услуги	15,342	12,269
Закупнини	15,364	17,226
Резервирање поради оштетување на побарувањата (Белешка 12)	3,989	4,044
Комунални услуги	11,158	10,379
Услуги за обезбедување	11,148	14,025
Неотпишана вредност на продадени и расходувани недвижности, постројки и опрема и нематеријални средства	5,492	8,097
Даноци и слични давачки кон државата	8,353	8,554
Банкарски провизии	4,326	5,352
Услуги на одржување	13,245	13,646
Транспорт и комуникации	4,782	5,676
Премии за осигурување	4,281	4,276
Услуги за одржување хигиена	4,605	3,698
Отпис на ненаплатливи побарувања (Белешка 12)	301	3,485
Дневници за службени патувања и патни трошоци	769	376
Дезинфекција и дератизација	483	458
Останати трошоци	13,612	17,999
	137,158	157,174

23 Финансиски приходи и расходи

	2010	2009
Приходи		
Камати	129	932
Позитивни курсни разлики	-	2,492
	129	3,424
Расходи		
Камати	(62,525)	(72,059)
Негативни курсни разлики	(3,978)	(219)
	(66,503)	(72,278)
Финансиски (расходи), нето	(66,374)	(68,854)

24 Данок од добивка

	2010	2009
Тековен даночен трошок	1,433	1,674
Одложен даночен трошок	-	-
	1,433	1,674

Усогласувањето на трошокот по данок од добивка со добивката според Извештајот за сеопфатна добивка е како што следи:

	2010	2009
Добивка пред оданочување	12,379	36,738
Данок по стапка од 10%	-	-
Усогласување за:		
Неодбитни трошоци	1,588	1,996
Даночен кредит од наплатени, претходно отпиш. и оданочени побарув.	(155)	(322)
Тековен даночен трошок по стапка од 10% (2009: 10%)	1,433	1,674

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

25 Заработувачка по акција

Основна

Основната заработувачка по акција е пресметана со делење на добивката по оданочување која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	2010	2009
Добивка за имателите на обични акции		
Нето добивка за годината	10,946	35,064
Дивиденди за приоритетните акции	(870)	(868)
Добивка на распол.на имател.на об.акции (000 мкд)	10,076	34,196
Пондериран просечен број на акции		
Број на обични акции во оптек на 1 јануари	70,937	70,937
Ефект од откуп на сопствени акции	(7,046)	(6,875)
Пондер.просечен број на обични акции во оптек	63,891	64,062
Заработувачка по акција – основна (мкд по акција)	158	534

26 Неизвесни обврски

Заложени средства

Со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година, Друштвото има неизвесни обврски во однос на недвижностите дадени под хипотека како гаранција за отплата на позајмиците со камата од домашните финансиски институции. Не се антиципирани материјално значајни обврски кои би произлегле од овие неизвесни обврски.

Прегледот во продолжение ги анализира деталите на заложените средства со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година, според нивните проценети износи, како што следи:

Опис на недвижноста	31 декември 2010		31 декември 2009	
	Валута (Еур)	(000 мкд)	Валута (Еур)	(000 мкд)
Деловен простор Стоковна кука Кавадарци	737,040	45,332	737,040	45,087
Деловен простор Крсте Мисирков	-	-	172,000	10,522
Пазар Бутел	1,205,000	74,114	1,205,000	73,714
Деловна зграда и земјиште Кисела вода	3,873,000	238,209	3,873,000	236,924
Пазариште Чаир	1,050,000	64,580	1,050,000	64,232
Снабдувачки Центар Расаdник	1,918,800	118,016	1,918,800	117,330
Стоковна кука Ресен	770,429	47,385	770,429	47,130
Управна зграда	3,350,000	206,042	3,335,800	204,350
Деловна зграда Мавровка; Деловна зграда и земјиште Кисела вода од II ред и Снабдувачки Центар Расаdник од II ред	5,000,000	307,525	5,000,000	305,866
Деловен простор, Охрид	850,000	52,279	850,000	51,850
Пазар Ѓорче Петров	1,363,000	83,831	-	-
Недвижен имот на улица Перо Наков бр. 106	4,000,000	246,020	-	-
	24,117,269	1,483,333	18,912,069	1,157,005

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2010 година, проценетата денарска противвредност на судските постапки покренати против Друштвото изнесува вкупно 53,665 илјади Денари (2009: 103,094 илјади Денари). Не се антиципирани материјално значајни обврски кои би произлегле од овие судски постапки, бидејќи професионалните правни совети покажуваат дека нема веројатност за појава на значителни загуби.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
 (Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Неизвесни обврски (продолжува)

Даночни обврски

Даночните книги и евиденцијата на Друштвото за 2010 година не се ревидирани од страна на даночните власти, поради што евидентираните даночни обврски во овие финансиски извештаи не може да се сметаат за конечни. Дополнителните даноци и евентуалните санкции кои би можеле да произлезат доколку биде извршена таква даночна инспекција не може да се утврдат разумна сигурност

27 Трансакции со поврзани страни

Друштвото има трансакции со својата подружница Друштвото СПК доо, Скопје, во текот на своите редовни деловни активности. Овие трансакции се извршени во согласност со комерцијалните услови и според пазарните стапки.

Прегледот во продолжение го прикажува обемот и состојбите од трансакциите со поврзаниот субјект со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2010 и 2009 (000 мкд):

	Побарувања	Обврски	Приходи	Трошоци
Со состојба и за годината што завршува на				
- 31 декември 2010	35,074	-	-	-
- 31 декември 2009	35,074	-	-	-

28 Известување по оперативни сегменти

Друштвото извршува една оперативна активност трговија на големо и мало со стоки за широка потрошувачка и изнајмување на деловен простор и пазаришни услуги на територијата на Република Македонија поради што Друштвото во финансиските извештаи не обелоденува информации поврзани со одделни оперативни сегменти и географски региони.

29 Настани по датумот на известување

По 31 декември 2010 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Grant Thornton

www.grant-thornton.com.mk